

Vergaderjaar 2014–2015

32 011

Tabaksbeleid

Nr. 32

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 februari 2015

Zoals ik in mijn brief van 16 januari 2014 heb aangegeven zal voortaan één keer per jaar, in januari, uw Kamer geïnformeerd worden over de handhavings- en nalevingscijfers met betrekking tot het rookverbod in de horeca en de leeftijdsgrens voor de verkoop van tabaksproducten, het aantal bedrijfsbezoeken en het aantal opgelegde maatregelen (Kamerstuk 32 011, nr. 28).

Daarnaast heb ik tijdens het debat over de rookvrije horeca op 25 juni 2014 (Handelingen II 2013/14, nr. 98, item 13) toegezegd dat deze jaarlijkse rapportage ook inzicht biedt in het aantal notoire overtreeders, de praktijk in kleine gemeenten, de praktijk in shishalounges en de nieuwe aanpak van jonge toezichthouders.

Tevens ga ik in deze brief in op het verzoek van de commissie van 30 oktober 2014 om nadere duiding te geven van het rookverbod in relatie tot het gebruik van waterpijpen/shisha-pennen in de horeca.

In deze brief en bijgaande factsheets¹ treft u de resultaten van metingen uitgevoerd in 2014 aan.

Handhavingscijfers – Rookverbod

Over 2014 kan ik u de volgende handhavingscijfers van de NVWA meedelen:

- In de «natte horeca» zijn 6.464 inspecties uitgevoerd. Dat is inclusief inspecties bij bereidende horeca, zoals eetcafés, die 's avonds een caféfunctie hebben.
- Bij andere, met name bereidende, horecagelegenheden zoals restaurants zijn 16.398 inspecties, als aanvulling op de voedselveiligheidsinspecties, uitgevoerd.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

- De NVWA heeft in de natte horeca 1.321 (20%) boeterapporten opgemaakt en 389 (6%) schriftelijke waarschuwingen verzonden voor overtreding van het rookverbod. Bij de voedselveiligheid inspecties waarbij aanvullend op het rookverbod is gecontroleerd zijn voor overtredingen van het rookverbod 257 boeterapporten opgemaakt en 230 schriftelijke waarschuwingen verzonden.

Notoire overtreders

Er zijn 98 notoire overtreders, horecabedrijven waar de afgelopen twee jaar (2013 en 2014) drie of meer keren een boeterapport is opgemaakt voor een overtreding van het rookverbod.

Inspecties bij kleine cafés

In de periode oktober tot en met december 2014 is 29 keer een schriftelijke waarschuwingen gegeven voor een overtreding van het rookverbod bij cafés die voorheen onder de uitzondering vielen.

Shishalounges

In 2014 heeft de NVWA voor het eerst specifiek gecontroleerd op de naleving van het rookverbod in shishalounges. Afgelopen jaar zijn bij 45 shishalounges 68 inspecties uitgevoerd waarbij 21 (31%) boeterapporten en 5 (7%) schriftelijke waarschuwingen zijn opgemaakt. Daarnaast zijn er reguliere cafés en restaurants die tevens een shishalounge zijn. Het gaat om horecabedrijven die een (beperkte) shishalounge-functie hanteren, bijvoorbeeld na het eten. In 2014 zijn 157 inspecties bij 98 van dit soort bedrijven uitgevoerd. Daarbij zijn 22 (14%) boeterapporten en 6 (4%) schriftelijke waarschuwingen opgemaakt.

Nalevingscijfers – rookverbod

Intraval meet tweemaal per jaar de naleving van het rookverbod in verschillende typen horecagelegenheden. Tijdens de observaties wordt gekeken of ter plekke wordt gerookt en of er asbakken op de tafels staan.

Belangrijkste conclusies uit de najaarsmeting 2014 zijn als volgt:

- In 75% van de cafés waren geen rokers aanwezig (najaar 2013: 65%)
- In 84% van de discotheken waren geen rokers aanwezig (najaar 2013: 71%)
- In 77% van de cafés zijn geen asbakken gesignaleerd (najaar 2013: 64%)
- In 96% van de discotheken zijn geen asbakken gesignaleerd (najaar 2013: 81%)

Deze percentages zijn gebaseerd op metingen bij cafés en discotheken die niet waren uitgezonderd van het rookverbod. Ook bij cafés die tot 10 oktober 2014 wel onder de uitzondering vielen is een opwaartse trend te zien in het aantal rookvrije gelegenheden. In het najaar van 2013 was 43% van de kleine cafés rookvrij. Een jaar later is dit percentage gestegen tot 50%.

Daarnaast is een meting gedaan bij de overige horecacategorieën: restaurants, sportkantines, cafetaria's kunst & cultuur en hotel & recreatie. In deze gelegenheden is een nalevingspercentage van ten minste 97%.

Praktijk kleine gemeenten

Uit onderzoekgegevens van IntraVal blijkt dat de locatie waar cafés zijn gevestigd van invloed is op de naleving van het rookverbod. In centra van grotere steden wordt het rookverbod beter nageleefd dan in woonwijken en buitengebieden (waar kleine gemeenten toe behoren).

- In 12% van de cafés in een centrum waren rokers aanwezig.
- In 32% van de cafés in een woonwijk/buitengebied waren rokers aanwezig.
- In 7% van de cafés in een centrum zijn asbakken gesignaleerd.
- In 24% van de cafés in een woonwijk/buitengebied zijn asbakken gesignaleerd.

Handhavingscijfers en nalevingscijfers – Leeftijdsgrens

In 2014 zijn 6.280 locaties gecontroleerd op naleving van de leeftijdsgrens voor de verkoop van tabaksproducten. Bij 2.512 van deze locaties is een observatie uitgevoerd, bij de overige locaties is gesurveilleerd.

- Bij 45% van de observaties (906 gevallen) werd een kooppoging van tabak waargenomen van een jongere die niet onmiskenbaar de leeftijd van 18 jaar had bereikt.
- In 185 gevallen (22%) werd tabak verstrekt aan personen onder de 18 jaar, zonder dat de leeftijd werd vastgesteld. Hiervoor is een boeterapport opgemaakt.
- Het maatregelpercentage verschilt per branche. Het hoogste maatregelpercentage vinden we bij de horeca (40%) en het laagste percentage bij de levensmiddelenzaken (9%).
- Er zijn 414 controles uitgevoerd op tabaksautomaten. In 33% van de gevallen werd niet voldaan aan de regels. De geconstateerde overtredingen hadden vooral betrekking op het niet in het zicht staan van de tabaksautomaat. Daarnaast had 15% van de overtredingen betrekking op het onjuist gebruik van de vergrendeling van de automaat, waardoor de automaat zonder tussenkomst van personeel ontgrendeld kon worden.

Three Strikes Out

Sinds 1 januari 2014 is de Three Strikes Out-maatregel van kracht. Deze maatregel is in 2014 bij twee bedrijven opgelegd. Bij één van deze bedrijven is de maatregel tweemaal opgelegd.

Jonge toezichthouders

Het flexteam van de NVWA bestaat uit jonge toezichthouders die opvallend regelgeving kunnen controleren. Ten behoeve van het domein Alcohol & Tabak voeren zij de leeftijdsgrenscontroles uit en ondersteunen zij de reguliere horecateams bij de rookcontroles in de horeca. Het observatiedeel van de inspectie wordt door de jonge toezichthouders uitgevoerd en de afhandeling en het contact met de ondernemer is de verantwoordelijkheid van een inspecteur.

In 2014 is de inzet van het team gelijk verdeeld over deze twee taken (circa 50% per taak). Deze taakverdeling heeft in de praktijk goed gewerkt. Voor controle van leeftijdsgrens voor de verkoop van tabak is bij ruim 3.000 locaties een daadwerkelijke inspectie uitgevoerd (circa 2.500 leeftijdsgrenscontroles en circa 500 controles van tabaksautomaten). Het flexteam heeft daarnaast bij circa 3.300 horecabedrijven een rookcontrole uitgevoerd, al dan niet in samenwerking met de reguliere horecateams. De inzet van het flexteam is ondersteunend gebleken voor de inspecteur. De jonge toezichthouders vallen niet op en kunnen zich eenvoudig bewegen

in het uitgaanscircuit. Daarnaast is het aantal inspecties door toedoen van het flexteam flink toegenomen van 4.000 naar ruim 6.000 inspecties per jaar.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn